

ДО ПИТАННЯ МІНЛИВОСТІ ТА БАГАТОАСПЕКТНОСТІ ЕКОНОМІЧНОЇ ЗЛОЧИННОСТІ

Максим Володимирович КУТЕРГА,

кандидат юридичних наук

У контексті осмислення сутності економічної злочинності потребує особливої уваги така її особливість, як її мінливість у контексті новітніх реалій розвитку суспільства та держави.

Войцех Якубець і Маріуш Кулінський в цьому контексті зазначають, що економічна злочинність за своєю природою постійно змінюється зі зміною економічних умов і новими можливостями для дій в економічній сфері. Це явище зачіпає все нові й нові сфери економічного обігу, де головні організатори бачать можливість отримання незаконних прибутків. Організована економічна злочинність постійно розвивається зі змінами на ринках. Розвиток і спрямованість організованої злочинності залежить від соціально-політичної та економічної ситуації. З одного боку, є стабілізація, укріплення закону, певний ступінь розкриття злочинів і також стабілізований ступінь загрози. З іншого боку – соціальні конфлікти, також на тлі економічної ситуації (економічна криза, безробіття), політичні суперечки, концентрація уваги на інших питаннях. Сучасні різновиди економічних злочинів включають фінансове шахрайство, незаконні азартні ігри, крадіжка інтелектуальної власності. Такі злочини призводять до значних фінансових втрат не лише для потерпілих, а й для економіки в цілому [1, с. 58].

Не менш важливою особливістю економічної злочинності є її багатоаспектність. Представники Болгарії та Північної Македонії зазначають, що економічна злочинність є багатоаспектним явищем. Його багатовимірність відображається насамперед у соціологічних, економічних, фінансових, політичних, культурних, психологічних, правових, безпекових і кримінологічних компонентах, які він включає. Технології дедалі частіше використовують як інструментом для економічних і фінансових злочинів, що робить злочин більш витонченим і його важче помітити. З процесами глобалізації та фінансової лібералізації національні кордони для інкримінованих дій стають неактуальними, оскільки світові економіки та фінансові системи стають більш інтегрованими. Детермінанти та ознаки економічної злочинності вказують на широкий спектр криміногенних дій зі складною схемою виконання, труднощами їх визначення та фіксації. Усе це тягне за собою труднощі у вимірюванні соціальної шкоди та наслідків економічної злочинності для економічного зростання [2, с. 401-402].

Багатоаспектність економічної злочинності пов'язана з її особливою соціальною природою. Раніше згадані нами Войцех Якубець і Маріуш Кулінський стверджують, що феномен економічної злочинності має місце в усіх політичних системах та економічних системах. Спостерігаючи за повідомленнями ЗМІ, неважко помітити, що в економічному світі виникають нові «економічні

скандали». Ці скандали торкаються різних сфер економіки, але всі вони несуть високий рівень соціальної шкоди, оскільки наслідки такого роду злочинів можуть тривати багато років і впливати на багато аспектів суспільства, не лише на економіку, а й на кожного громадянина. Ця категорія злочинів створює пряму загрозу чесній конкуренції, фінансовій безпеці та породжує втрату довіри до державних та приватних інституцій. Організована економічна злочинність – це соціальне явище з патологічними ознаками, з яким необхідно боротися на кожному етапі. Наслідки організованої економічної злочинності набагато ширші та впливають на багато економічних секторів, а не лише на окремих осіб чи компанії [1, с. 55].

Таким чином, у процесі аналізу представлених особливостей економічної злочинності варто зазначити, що мінливість ринку відкриває простір як для прогресивних інновацій, так і для правопорушень, які часто є доволі взаємозв'язаними. До того ж варто бути свідомими того, що економічна злочинність є надзвичайно багатоаспектною, глибоко пов'язаною з формуванням і утвердженням у суспільстві морально-етичних норм, може бути вкоріненою в особливостях виховання підростаючого покоління в сім'ях, усталених корупційних практиках, у її межах можуть формуватися особливі корпоративні норми та навіть специфічна культура.

Список використаних джерел:

1. Jakubiec W., Kulinski M. The phenomenon of economic crime: threats and contemporary trends. *Scientific Journal of Bielsko-Biala School of Finance and Law*. 2023. № 27 (3). pp. 55-58.
2. Mojsoska S., Nikolovska-Vrateovska D., Vrteovski S. The economic crime, social costs and economic growth. In: Thematic conference proceedings of international significance. 2021. № 11. pp. 401-408.